

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور علم وضعت مجموعه می

برنجی سنه: ایکه بی جلد

نومرو: ۲۱

۲۰ شباط ۳۳۸

کمال زاده علی اکرم بک افندی
"دُرُگَه" بر هدیله

غزل

جام عشق مر و جان طمش ،
باد ناه سیه خون قاشمش .
کوشه نازنده هریخانه نک
نخه تابوته صاغن یاغش .
تند بادندن جهانک اورکهن ،
جان جان خدایه آغش .
کترک سوکش جبال وهنی ،
لانهای جوته فرلاغش .
نوش ایدوب جام الهی ،
حضرت جریله مفتی صاشمش !
کتر عقیقده حیران کچمش ،
تا عمراء لاله گلش ، چاشمش !
قورقارم اکرم جال مطلق
عشقنه الهی ده آلاغش !

علی اکرم

تور ۳۳۷

وزن میخانه بیکه قابل ارجاع اولامایه نی آرتق
آکلاشمشدر .
برده لسانک کرک نظم و کرک نثرده کی حاکم
عالمی تعقیب ایدیلک ایلورسه دیلمده کی عرب
و عجم صدالینک نورک سسلرینه یا لاشدینی وبالخاصه
نسانمک بوسه چون استانبول قادی سینه دوغی
بورودیکی الکبسط بردقه کوروله جنک برحاله ایکن
اوز آتیه روحی آهنگنه دوغری اولان بو انقلاب
عظیمده شعرده عینی قوجاغه تحسیر کوستره سندن
داهاطیبی و ضروری نه اولاییله ... امجیلاک حسابیه
بسانمش نثرمزدن چوق داها فضله اوسته لاشدیرلش
نظمه بوزن کندی خنجرده سه و او ذوقنه دوغری
قولا بجه جوزوله مک ایچون طبیی برعطالت قاوتی
کوستره جکدر .
عروضک نامانولوب هه نک حاکم مطلق اوله جی
تعالی اتک حیاتک استقبالی کشف اتک قدر جسدورانه
بر جرأت اولور . محشدرده هه وزنک مظهرینه
رغم بر مال مکاتب اولان عروضکده وراثت
قاعده سه نوفیقا بردوامی و بروظفه حیاتیه سی قالین .
بن کندی حسابیه نظمک وزنی دکل ، شاعرک روحی
دویارسه بر شعر اونوندیغی آکلا بوزم .
شهرمزدکی آهنگک قدراته عروض وزنک
حاکم اوله بخته اینامشیرک اک قوتی دالاری ماضیدر .
بالکیز ، حیاتی مسئله لده ماضی دایانه دایاغی چوق
آلا بجه رولالمزدن اولامایه دی ...
۹ شهاب ۳۳۸

دارالفنون روایات معلمی

مصطفی شکب

فیکره

دارالبدایع آناطولییه

یدی سکیز سنه اول کرده ، بولی و دوزجه
اوزرنه آله بازارینه کلوردم . آناطولینک بوتون
شیره لرله تورک چایران بر آراهه جیمز واردی و عینی
قافله ده کی آراهه جیلردن بری ساز چالیوردی . بوتون
بولده کوی تورکیلری دیکارو کوندوز براییک ساعتک
استراحت ایچون قوناقلادیغیز برلده عاشق سازیله
اکلایردک .
خاطریده قالدیغه کوره بولی اوزمانلردن سوکره
ایدی ، قافله برصو باشنده دوردی . بولک قارشى
طرفنده ، طاق بوغاز دالیالارینه بکیز ، او یه صبرینی
اوستنده طوتوغش قولابه سی برشی کوردم آراهه .
جی به بونک نه اولدیغی صوردم ، « سن بونی
بیاه ، پورمه سیک ؟ کور اوغلاک اوداسیدر ! » دیدی .
کور اوغالی دوشوندکی بولینک او جیلاق ،
کنیش وساده طبعی اورتیسنده بوخراب قولابه نک
خیالی کوزنک اوکته کایر . انسان ظن ایدرکه بو
طبیعت کور اوغالی اولدیکندن بری صوبور ، اوتدر
سسزدر .
بر آز سوکره عاشق آراهه جنک سازی ، کور
اوغلاک بلکه عینی صرباشنده چالینی ساز ، اوکته نک
سکری بری و اتره سندن بزم آراهه جنک برکولی
قدر صاف و ابتدائی سسی دویولدی .

بن بر کور ایغییم داغده کوزدم ..

قولابه نک ، سازک ، تورکینک و سسز طبیعتک
هپ برابر ووده کیمردیکی بولجه اوکون کوکلی
نه قدر تسخیر ایتدی . ایلاک کنجلاک بوتون
ساخنه اکاری اینجه بلکه ایلاک دفعه کندی صبیحه سی
بولور کی اولدم .
دها سوکره دوزجه بولی اوزرندن بکی بر قافله ،
بر قاطیر قافله سی سوکون ایتدی . قاطیرلردن اوچی
ایکیش قادی ، دیکرلری اشیاطاشیور و بر قاق ارکک
یا یا پوروپوردی . بزم کلدیکنز برلره سیاحت ایدن
قافله صو باشنده دوردی . بو ، آناطولییه اوپون
وبرمه کیدن بریاترو قومانیاسی ایدی . پورصومش
انلرینک دریمی بر قاق کون کونش آلتنده یامان
قادیلرک بوزنده غلظت بولوز قافله لریک ایکنر بیه تی
صبریدوردی . وارککار اوزمانکی ریختیم محشدرلنده
بیله فیکوراناتق ایدن سقبل بر طاق سسر یلاردی .
آراهه جیمز : « هانی تیاترو جیلر کلچکمش دیورلر .
دی با ، ایشته اولر اولی ! » دیدی . و آتشکار بر
چایله تورکیلرینک آردی کسیدی ، عاشقده عینی
حاله سازینی قیلینه قویدی . ایچون ؟ چونکه بو
کانلر تیاترو جی ایدی ، آلافرانه ایدی ، « بک لره
ملکیتندن کلوردی . کویولر استانبولی اکلندیرن

سمانه قاضیسی اوغلی شیخ بدرالدین

ماهد

کبره نک نشیری ایلر اوغراشدیری مؤلفی

مجهول اثرک منفی

بو طرفدن کنه اول وقتیکم سمانه قاضیسی اوغلی
شیخ بدرالدین موسی زمانده قاضی عسکرکن شینک [۱]
قائنده کذحادی [۲] پورکاوچه مصطفی دیرلردی
شینک ازینیکه سردکارنده پورکاوچه مصطفی آیدین
ایله واردی آندن کوچدی قره برونه واردی . اول
ولایتوک اوزرنده خلی مضایقه لر ایدی . آیدین ایلی
کندیوه دندردی . درلو درلو ترتیلر فردی حاشا
کندیوه پیغمبر ددردی خلی بنک کی هرزه لرسیلدی
بو طرفدن سمانه قاضیسی اوغلی شیخ بدرالدین داخی
[۱] متنده بوقدر .
[۲] متنده « استدی »

بو قادیلرک یوزینه بقعه بیله اوتانیورلردی . قومانیانک
کویا دوقور ایچون برابر سورکلدیکی کنه اشیایی
قاطیرلردن ایشیرمک ایچون هپی تیاترو جیلره یاردیم
ایتدیله . بو کویولر ایچون آرتق بزم آراهه جنک
تورکیسی عادی برشی ، اوتنه کی آراهه جنک سازی
بایاغی بر آلتدی . غاطه نک فرنکیلرینی آناطولییه
کوتون و کویولرک روحنه غاطه نک بوتون لوزلرینی
برر فرنکی چیبانی کی آشیلاغه کیدن بو قادیلر بزم
اوراده اولامزدن صقیلمش کی کورونیدیلر و کور
اوغلاک قولابه سنک کولکسه چومه لره نک نواله لرینی
ییکه باشلادیلر . قادی ایله ارکسی ایله بوتون قافله
سسز وساده طبیعتک اورتیسنده « آلافرانه » لک ،
« شهرل » لکک چیرکین بر عفونی ایدی . فقط
زوالی کویولر بو دیکجیلردن سازلرینی صافلاپورلر ،
تورکیلرینی کیزله پورلر و ذوقلرینی قاجیر پورلردی .
کیم بیلیر بو غلظه تورلری آناطولینک اک صاف
کوشه لرنده قاق سنه زهلی مسالیلری قوصدی ،
کیم بیلیر نه قدر کویلو بو فرنکیلی انلرک احتلاجلری
قارشینده کندی رقصیلرینی ، بو چانلاق سارک
اکشی قنطولری اوکنده کندی تورکیلرینی اونوتدی
و آلتلرینی قیروب آتدی . آناطولییه اوزمانلر
آلافرانه تی بزم استانبولده اوزهدیکمز قدر مودا
ایدی .

دارالبدایعک آناطولییه کیتدیکی ایشیتدیکم
وقت بواسکی خاطره غلظه کلدی و کیم بیایر ایچون ،
بکا ، دارالبدایع آتقی اردوبه و مایورلره ، یعنی
آناطولییه کی استانبوللایره کیتدی کی کایورودارالبدایه
بیله کوی اوپولری ، کوی تورکیلری ، کوی رقصیلری ،
کوی چاییلری آره سسنده ، شیهه سز اوتنه کی
مضر و بایاغی دکل ، فقط یانیشیه سز و طفیلی بولوردم .

— فالح رفیق

منقارمه

مناظره

دوشوئدم : دودینم غملر ، حزنلر
قلیمه ماضیک بولدن آقس .
باری ، عمرمه خوش کچن کونار
یادمده نهدرین ایزار براقش !
شیمدی بن نه زمان اسکی حسلره
ماضیمه ، بو قیریق آینه یانیم
ایچنده شکی آلیر لوش عکسلره
کونشلی بر صبح ، کوزدل ، بر آقشام .
یوکسه ان بر آبله ، آسن روزکارله
روحه ماضیمک هیرانی ایشلر ،
آزبان اویانان خاطر دلره
خیالم کیشلر ، خزنم کیشلر ...
بو حیلر - طالعک قهری اوکنده -
روای بر روحی بیلارجه یورسون ؛
خاطره ، خاطره ، بوغلی کونده
زوالی قلبدن نه ایستورسک ؟

نجم الدین غزالی

» ۹۲ « ۹ : « لوط »
» ۹۲ « ۱۲ : « سکا »
» ۹۲ « ۱۶ : « اولدک » برینه « اولدشی »
» ۹۲ « ۱۷ : « تاو جیلر » برینه « طو و جلر »
» ۹۳ « ۱ : « مولانا » برینه « مولا »
» ۹۳ « ۶ : « قیسلی »
» ۹۳ « ۹ : « باجوز » دن صکره « کی » اوله جی
» ۹۳ « ۱۱ : « برنجی مصرعه » سبلر « ایکنجی
مصرعه » صوبلر «
» ۹۳ « ۱۲ : « زنی »
یونلردن ماعدا دائما « بورکلوجیه » شکلده
یازیش در .

« هانس لوودن قلاو » طرفندن
Sultanorum Osmanidarum (editio altera ,
fuerit, 1596 Franco-
nolsTurki. Neue Chronica « ۱۵۹۰
cher Nation Scher ص ۱۸-۱۹ ده نشر ایدیلن
لاینج و آلمانجه ترجمه لرندن مستبان اولدینی وجهله
پوراده شی الدینک من منصری دکادر . بلکه عاشق
پاشا زاده نک مریت ترجمه سیدر . [۱۸]

فراخ بایندر

کوپریل زاده احمد جمال بک طرفندن تورکیه یه نقل ایشلدر .
[۱۱] واتیقان یازمه سنک قرائتی خصوصنده ،
فرید ریخ کیزه نک لطفارینه عرض شکران ایلرم .

تابع اولدلر آندنصکره بورکایجه مصطفای خروچ اندی
چون بورکایجه مصطفایک خروچن اشدندی اشدی
اول خود بنم خدمتکارم در ددی کند دخی خروچ
اندی اول وقت هنوز بورکایجه دخی اشدی چون
شیخ بدرالدین آغاج دکنندن پیقدی خیلی خدم
خشم بدخت صوفیلر اویب یانسه کادیلر جمع اولدلر
اول موسی جایی قاضی عسکری ایکن منسبلر [۱۸]
الب ورردی نیجه کیشیلر کندیبه تابعلر اولدلر ایدی
جمله یانسه کادی صکره کوردلرک آنوک ایشنا خیر
یوق هب طاعلدرلر سبلر کمنده قالدی سلطان محمد
اشدندی خیلی ادم کندردی زغره طرفنده بواب
ماوندلر سیروزه سلطان محمد التدیله اندن سلطان
محمد صردم بن نیجه ایدلوم اولدرمکده کناهی وارمدر
ددی اول زمانک بادشاهلری شیله مسلمانندی کم
شجلاسن فساد ادب عامی اولدرلری اولدرمکه
قیاسلردی [۱۹] مکر اول زمانده مولانا حیدر
دیرلردی بر اولو دانشمند واریدی عجمدن کشیدی
اول قوی وردیم قانی حلال مالی حرادر ددی
آنوک سوزله سیروز ایشنده بر چارشوده بر دکان
اوکنده بر دار اندلر منار انده قالدلر .

عاشق پاشا زاده تاریخی

زمان صرمدی ایله ایکنجی اولورق عاشق پاشا
زاده کابلر . استانبول طایی موجود اولدینی نظر
اعتباره آنورق تورکیه متاک نقلندن صرف نظر
ایدیلر ایله چکندن بز بوراده منحصراً بعضی سوز
و خطلرک تصحیح و واتیقان یازمه [۱۰] سنه استناداً
بعض قرائت فرقلری قید ایله اکتفا ایدمکچز .
عاشق پاشا زاده سلیمان اسمنده بر ذلک اوغلی
والک اسکی عثمانلی شاعری عاشق پاشا [وفاتی ۳
تشرین ثانی ۱۳۳۲ میلادی] بن محاسن بن شیخ
الیاس خراسانی خفیدیدر . جدی راضی فیکرلر
پرورده ایتدی که حاتمه عاشق پاشا زاده اونه دیری
سنی الادکار ایدی .

استانبول طایی ص ۹۱-۹۳ ایچون : [(نظام)
سرلوحه لری برسطر اعتبار ایدلش در]
ص ۹۱-۹۲ : واتیقان یازمه سنک ص ۱۹۶ ،
سطر ۴ تا ۱۱ به خطاطی ایدیلر . [۱۱]
» ۹۱ « ۹ : « قاضی اوغلی » یوقدر .
» ۹۱ « ۱۲ : « مراباتی »
» ۹۱ « ۱۴ : « دوردی » دن صکره « بو طرفنده »
کله نی اکسک

» ۹۲ « ۲ : « صکره » یوقدر
» ۹۲ « ۶ : « حق ایچون » برینه « حق چون »
[۱۸] « منسبلر الوب ورردی » مننده یوقدر .
[۱۹] « قییمی » دن
[۱۰] قیمت و اهمیت فوق العاده سی شهبان
وارسته اولان درسنددکی ، عاشق پاشا زاده ،
یازمه سنی ، ایوم یازمه لر بخارجه اغاره ایدلرکندن
مقایسه ایدمدم .

بنی اشدندی کم بورکایجه مصطفای ترقیده در . بودخی
ازنیکدن قیری اسفندیاره واریدی . اسفندیار یاننده
ماوردکن برکیجه کیه جنوب افلاق ایله یکدی آندن
کاب آغاج دکننه کردی والا بورکایجه مصطفایله
اتفاقلری واریدی دیرلر . بویکا سلطان محمد یازید
پاشایی اوغلی سلطان مرادی قره برونه کوندردی .
بورکایجه مصطفای اول ولایتلرده خیلی شوکت طنوب
باش قلدرشدی . یانسا ایکی اویچ بیک آدم درلشدی
یازید پاشایله سلطان مراد قره برونه واروب
بورکایجه یله بولشوب خیلی جنک ایدلر ایکی طرفدن
خیلی آدم قردلی عاقبت بورکایجه مصطفای داخ
آنده باردلر اول خانی قوب اول ولایتی ضبط ایدلر
و اول ولایتی [۲] بک قولارینه تیمار وردلر یازید
پاشا . منسبیه کادی طورانی هو [۱۴] کالی داخی
آنده بولدلر اول دخی بر اک بیک طورانه جنک
و چخانه ایله [۱۵] ایبلر از دروب بورلردی کابلنلری
دخی طاعلدرلر طورانی هو کالی براقچ مریدله [۱۶]
طوب آسافلر .

بومار فدن سلطان محمد داخ سیوزدن سلاکه
دوشدی ا کردی [۱۱] دورکن [۲] سیوانه قاضیسی
اوغلی [۲] شیخ بدرالدین آغاج دکنندن جیقندی
برقاج بدخت صوفیلر کوندردم زغره اواسنه وارلر
اول خفا ایدلرک شدن کرو بکاک غدر و تخت بکا
ورلیدی بکا [۱۴] ملک . مهدی درلر سنجاق ایچان [۱۵]
خروچ [۱۶] ایدم ددی واردلر اول صوفیلر زغره
اواسنا دعوت ایدلر انلر داخ کادیلر ایدلر [۱۷]
[۳] « اول ولایتی » مننده یوقدر . فقط بالمعوم
دیگر یازمه لرده واردر .

[۴] « منده » هو « یوقدر . محی الدینک برلین
یازمه سی و مایه و اونه ذلک یازمه سی [۱۸۳۱-۱۹۱۳]
« یهودی » کله سی موجود ، کذا و یانه ال یازیسی
A. F. 251 اویلدر .

[۵] بو تعبیر جلال الدین رومی دهده واردر :
J. A. vullers, Lex. Pers. I, 580
[۶] « منده » مداریه « در .

[۱۱] محاصره اتمک معنائه « اکرتمک » . صدرندن .
لغت کننا بارنده موجود دکادر . اسکی عثمانلی منتلرند
تصادف ایدیلر .

[۱۲] « ا کردی دورکن » برینه مننده « ا کردرکن
بویکا »

[۱۳] « سیوانه قاضیسی اوغلی » مننده یوقدر .
[۱۴] « بکا » دن « درلر » . قدر مننده یوقدر .
[۱۵] « آچان » ، « آچام و ایدم » ک اسکی شکلی .
[۱۶] « خروچ » کله سنک معنایی بو بک بر
فاتحک ، برینه بک طهوری ایچون استعمال ایدیلر
« عصیان » الخ . معنائه دکادر . غولتسیرک آلمان
شرق جمعی غمعه سی ج ۶۰ ، ص ۲۱۹ باقکز .
[۱۷] « اویق » اسکی منتلرده « التحق اتمک »
معنائه در .